

Міністерство освіти і науки України

Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка

Національний педагогічний університет
ім. М.П. Драгоманова

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
КОРЕКЦІЙНОЇ ОСВІТИ**
(педагогічні науки)

Збірник наукових праць

**Випуск 9
Том 2**

Кам'янець-Подільський
„Медобори-2006”
2017

УДК 376 (082)

ББК 74.30

А-43

Рецензенти:

В.А. Гладуш

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та корекційної освіти Дніпропетровського національного університету ім. Олеся Гончара.

Мацей Танаш

доктор габілітований, професор Академії Педагогіки ім. Марії Гжегожевської, м. Варшава, Польща.

М.І. Супрун

доктор педагогічних наук, професор кафедри психопедагогіки Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

Редакційна колегія

В.І. Бондар, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член Національної АПН України; **О.М. Вержиховська**, кандидат педагогічних наук, доцент; **О.В. Гаврилов**, кандидат психологічних наук, доцент (науковий редактор); **О.П. Глоба**, доктор педагогічних наук, професор; **Е. Кулеша**, доктор педагогічних наук, професор; **С.П. Миронова**, доктор педагогічних наук, професор; **Л.М. Руденко**, доктор психологічних наук, професор; **В.М. Синьов**, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член Національної АПН України (голова редакційної колегії); **С.П. Синьова**, доктор психологічних наук, професор; **В.І. Співак**, кандидат психологічних наук, доцент; **С.В. Федоренко**, доктор педагогічних наук, професор; **Л.І. Фомічова**, доктор психологічних наук, професор; **О.П. Хохліна**, доктор психологічних наук, професор; **Шевцов А.Г.**, доктор педагогічних наук, професор; **М.К. Шеремет**, доктор педагогічних наук, професор; **Д.І. Шульженко**, доктор психологічних наук, професор.

Друкується за ухвалою Вченого ради

*Кам'янсько-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
(протокол № 4 від 04.04.2017 року)*

А-43 Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць; вип. 9, у 2 т./ за ред. В.М. Синьова, О.В. Гаврилова – Кам'янсько-Подільський: ПП Медобори-2006, 2017. – Т.2. – 310 с.

ISSN 2413-2578

ICV 2015: 50,73

У збірнику наукових праць висвітлюються актуальні питання спеціальної та інклузивної освіти, представлено широкий спектр наукових пошуків та практичних доробок вітчизняних та закордонних дослідників. У ньому висвітлюється особливості організації та проведення індивідуально-виховної, корекційно-розвивальної та реабілітаційної роботи з різними віковими групами осіб з особливими освітніми потребами як в умовах дошкільних, шкільних та навчально-виховних закладів, так і в процесі інклузивного навчання та сімейного виховання.

Збірник наукових праць включено до переліку наукових фахових видань України і в міжнародну базу Index Copernicus.

Збірник наукових праць адресується спеціалістам в галузі спеціальної та інклузивної освіти, докторантам та аспірантам, усім, хто цікавиться сучасними проблемами та перспективами розвитку корекційної педагогіки та спеціальної психології.

ISSN 2413-2578

ICV 2015: 50,73

Наказом Міністерства освіти і науки України під №455 від 15.04.2014 р. збірник наукових праць «Актуальні питання корекційної освіти» включено до переліку наукових фахових видань України.

УДК 376 (082)

ББК 74.30

© Автори статей, 2017

Ministry of Education and Science of Ukraine
Kamyanets-Podilsky Ivan Ohienko National University
National Pedagogical Drahomanov University

**ACTUAL PROBLEMS
OF THE
CORRECTIONAL EDUCATION
(pedagogical sciences)**

Collection of scientific papers

**Issue 9
Volume 2**

Kamyanets-Podilsky
“Medobory-2006”
2017

akladiv dla rozumovo vidstalykh ditei: Osnovy zdorovia (1-4 klasy). / V. Hladchenko. // Informatsiyny zbirnyk ta komentari Ministerstva osvity i nauky Ukrayny, 2014. – Vyp. 12. – S. 12-45. 3. Osnovy korektsiinoi pedahohiky: navchalnyi posibnyk / S.P. Myronova, O.V. Havrylov, I.P. Matvieieva. – Kamianets-Podilskyi: Kamianets-Podilskyi natsionalnyi universytet imeni Ivana Ohienka, 2010. – 264 s. 4. Yaroshevska V.M. Bezpeka zhyttiediialnosti: Pidruchnyk / V.M. Yaroshevska. – K.: VD «Profesional», 2004. – 560 s.

Авторський внесок: Максименко Н.В. – 100%.
Дата відправлення статті: 14.03.2017р.

УДК 378.147

O.B. Martynchuk

o.martynchuk@kubg.edu.ua

НОВА ОСВІТНЯ СТРАТЕГІЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ В КІЇВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Відомості про автора: Мартинчук Олена Валеріївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка, Україна. У колі наукових і професійних інтересів: інклюзивна освіта дітей з особливими освітніми потребами, підготовка майбутніх вчителів-логопедів до роботи в умовах освітньої інклюзії, розроблення електронних навчальних курсів з інклюзивної освіти для студентів вищих навчальних закладів. E-mail: o.martynchuk@kubg.edu.ua

Contact: Martynchuk Olena, PhD in Pedagogical Sciences, the Chairholder of the Chair of Special Psychology, Special and Inclusive Education of the Institute of Human Sciences of Kyiv Borys Hrinchenko University, Ukraine. Professional interests: inclusive education for children with special educational needs, training of future speech therapists, nursery teachers, child and youth counselors to working under conditions of educational inclusion; development of electronic training courses in Inclusive Education for the students of various specialties. E-mail: o.martynchuk@kubg.edu.ua

Мартинчук О. В. Інклузивна педагогіка в контексті розвитку сучасного наукового знання про освіту / О. В. Мартинчук // Освітологія / за ред.: В. Огнев'юка, Т. Левовицького, С. Сисоєвої. – Київ-Варшава: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016.– Вип. V. – С. 147–151. – (Українсько-польський науковий журнал); **Мартинчук О. В.** Інклузивна освіта: освітологічний контекст / О. В. Мартинчук // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки: збірник наукових праць / за ред.: А. Ситченка. – Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2016. – Вип. 3(54). – С. 146–150. – (Серія «Педагогічні науки»); **Мартинчук О. В.** Становлення і розвиток інклузивної педагогіки як галузі педагогічного знання / О. В. Мартинчук // Актуальні питання корекційної освіти: збірник наукових праць / за ред. В. М. Синьова, О. В. Гавrilova. – Кам'янець-Подільський: ПП Медобори-2006, 2016. – Вип. 7 у 2 т. – Том 1.– С. 260–280. – (Серія «Педагогічні науки»); **Мартинчук О. В.** Емоційна компетентність педагога як умова успішного впровадження інклузивної освіти / О. В. Мартинчук // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. – 2016. – Вип. 32. Частина 1. – С. 200–205.

Мартинчук О.В. Нова освітня стратегія підготовки майбутніх фахівців зі спеціальної освіти в Київському університеті імені Бориса Грінченка. В статті здійснено спробу висвітлити деякі результати діяльності професорсько-викладацького складу кафедри спеціальної психології, корекційної та інклузивної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка щодо розроблення нової освітньої стратегії підготовки студентів зі спеціальністю 016 Спеціальна освіта. Логопедія. Зокрема, в статті акцентується увага на потребі в удосконаленні освітнього середовища університету, що є одним із засобів забезпечення високоякісної підготовки конкурентоспроможних фахівців; подано концепцію діяльності одного з Центрів практичної підготовки студентів вищезазначеної спеціальності – Центру інклузивної освіти, створення якого планується з нового 2017-2018 навчального року.

Для кожного року навчання визначено мету, завдання діяльності Центру, а саме: описано компетентності (загальні і фахові), навички успішної особистості 2020 р. (емоційний інтелект, когнітивна гнучкість, критичне мислення, складання суджень і ухвалення рішень, комплексне розв'язання проблеми), формування і розвиток яких здійснюватиметься в умовах Центру. Особливу увагу приділено розкриттю практичного

змісту підготовки майбутніх фахівців зі спеціальності 016 Спеціальна освіта. Логопедія в Центрі інклюзивної освіти.

Ключові слова: освітня стратегія, Центр інклюзивної освіти, спеціальність «Спеціальна освіта», компетентності, навички успішної особистості 2020 р.

Мартыничук Е.В. Новая образовательная стратегия подготовки будущих специалистов в сфере специального образования в Киевском университете имени Бориса Гринченка. В статье предпринята попытка осветить некоторые результаты деятельности профессорско-преподавательского состава кафедры специальной психологии, специального и инклюзивного образования Киевского университета имени Бориса Гринченка по разработке новой образовательной стратегии подготовки студентов специальности «Специальное образование. Логопедия». В статье акцентируется внимание на необходимости в усовершенствовании образовательной среды университета, что является одним из средств обеспечения высококачественной подготовки конкурентоспособных специалистов; представлена концепция деятельности одного из центров практической подготовки студентов – Центра инклюзивного образования, создание которого планируется с нового 2017-2018 учебного года.

Для каждого года обучения студентов по специальности «Специальное образование. Логопедия» определены цели, задачи деятельности Центра, а именно: описано компетентности (общие и профессиональные), навыки успешной личности 2020 г. (эмоциональный интеллект, когнитивная гибкость, критическое мышление, составление суждений и принятие решений, комплексное решение проблемы), формирование и развитие которых будет осуществляться в условиях Центра. Особое внимание уделено раскрытию практического содержания подготовки будущих специалистов по специальности «Специальное образование. Логопедия» в Центре инклюзивного образования.

Ключевые слова: образовательная стратегия, Центр инклюзивного образования, специальность «Специальное образование», компетентности, навыки успешной личности 2020 г.

Martynchuk O. V. The new education strategy for training future professionals of special education at Borys Grinchenko Kyiv University. The article is an attempt to highlight some results of the academic staff of the department of special psychology, correctional and inclusive education of Borys Grinchenko Kyiv University for the development of new educational strategy of training students in the specialty "Special Education. Speech therapy".

Its essence is order to provide training of competitive professional and successful individual that meets the current requirements of employers and the needs of society (social responsibility, autonomy and efficiency in decision making, ability to rapidly adapt to new conditions, the ability of a comprehensive approach to problem solving, critical thinking, focus on the good results, to detect cognitive flexibility and emotional competence etc.).

The article focuses on the need in improvement of the educational environment of the university, which is one of means of providing high-quality training of the competitive specialists; concept of activities of a center for training students of specialty "Special education. Speech therapy "- Center for inclusive education. It is planned to create of the new 2017-2018 school year.

The idea of new educational strategy of training at Borys Grinchenko Kyiv University is that the competence required for successful professional activity practiced at the university center for training, and then are fixed in the educational environment of educational and rehabilitation institutions that provide educational services for children with special educational needs.

The article deals with concept of the of the Center of Inclusive Education. For each year of training is defined goals, objectives of the Center, described competences (general and professional) skills of successful individual of 2020 (emotional intelligence, cognitive flexibility, critical thinking, drafting judgments and decisions, complex problem solving), practical content of training of future specialists in "Special education. Speech therapy " in the center of inclusive education.

It is noted that employers affect on the development of educational strategies (current set new requirements for future speech therapist, a specialist of special and inclusive education), associations (informing about the actual problems of families with children with disabilities, determine the content and form of cooperation of experts , researchers with associations); society of the city (asks for additional educational services for children with disabilities, educational and methodological training activities to improve the professional level and professional skills of speech therapists, teachers of inclusive and special education).

Key words: educational strategy, Center for inclusive education, specialty "Special education", competences, skills of successful personality of 2020.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. Нові виклики, які стоять сьогодні перед українською системою вищої педагогічної освіти, вимагають переосмислення попереднього досвіду підготовки фахівців і пошуку нових підходів до професійної підготовки студентів у вищих навчальних закладах; розроблення нових освітніх стратегій; приведення змісту, форм, методів викладання у відповідність до вимог та потреб сучасності;

створення ефективних умов для професійного та особистісного саморозвитку майбутнього успішного фахівця.

Сучасна вища освіта у галузі підготовки фахівців зі спеціальної освіти наразі стоїть перед фактом: в умовах традиційних форм і методів навчання та викладання студенти досить часто, пасивно отримуючи інформацію, не вміють здобувати її самостійно і застосовувати успішно у життєвій самореалізації. Соціальний запит світового товариства, в тому числі і України, вимагає фахівців, які спроможні швидко і якісно включитись у професійну діяльність.

На Всесвітньому економічному форумі (Швейцарія, Давос, 2016 р.) експерти презентували ключові навички, які знадобляться особистості для успішної кар'єри в 2020 році: комплексне розв'язання проблем, критичне мислення, креативність, управління людьми, координація дій з іншими, емоційний інтелект, складання суджень і ухвалення рішень, сервіс-орієнтування, взаємодія, ведення перемовин, когнітивна гнучкість [1]. П'ять з десяти навичок у рейтингу стосуються спілкування з людьми, уміння управляти, розуміти і домовлятись. У представленому списку вперше з'явився емоційний інтелект, якого у списку навичок, актуальних для успішної кар'єри в 2015 році, не було.

Зважаючи на вищесказане, професорсько-викладацьким складом кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка розроблено нову освітню стратегію підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта. Логопедія». Суть її полягає в тому, щоб забезпечити підготовку конкурентоспроможного фахівця і успішної особистості, яка відповідає сучасним вимогам роботодавців і запитам суспільства (соціальна відповідальність, адекватне сприйняття і мобільне реагування на нові фактори, самостійність і оперативність у прийнятті рішень, готовність до демократичного спілкування, до соціально активних дій, здатність швидко адаптуватися до нових умов праці, здатність комплексно підходити до вирішення проблем; критично мислити; орієнтуватися на високий результат; виявляти когнітивну гнучкість і емоційну компетентність тощо).

Відповідно до нової освітньої стратегії [2], представлений в доповіді на Координаційній нараді керівників структурних підрозділів Київського університету імені Бориса Грінченка (02 лютого 2017 р.), визначено форми організації та методи навчання студентів: широке поєднання різних освітніх технологій та розширення використання ЕНК; нове бачення лекцій в освітньому процесі – запровадження технологій перевернутого навчання; створення центрів розвитку професійної компетентності та проведення занять на їх базі; переважне використання проблемно-пошукових та дослідницьких методів навчання; запровадження навчання, заснованого на дослідженнях.

Одним із засобів забезпечення підготовки конкурентно спроможного фахівця є освітнє середовище. Тому у процесі роботи над освітньою стратегією значна увага була приділена удосконаленню освітнього простору, зокрема розробленню концепції діяльності Центрів практичної підготовки студентів спеціальності «Спеціальна освіта».

Мета статті: висвітлити деякі аспекти нової освітньої стратегії підготовки студентів за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта. Логопедія» в Київському університеті імені Бориса Грінченка, а саме *розкрити концепцію діяльності* одного з центрів практичної підготовки студентів – Центру інклюзивної освіти.

Виклад основного матеріалу.

Одна з основних ідей нової освітньої стратегії підготовки фахівців у Київському університеті імені Бориса Грінченка полягає в тому, що компетентності, необхідні для успішної професійної діяльності, відпрацьовуються на базі університетських Центрів практичної підготовки, і лише потім закріплюються в освітньому середовищі освітніх і реабілітаційних закладів, які надають освітні послуги дітям з особливими освітніми потребами.

Розкриємо концепцію діяльності Центру інклюзивної освіти.

На першому курсі *мета діяльності Центру* – формування у студентів емоційної культури, мотиваційних орієнтацій на відносини, новизну та досягнення успіху у сфері інклюзивної освіти дітей з особливими потребами.

Завдання центру:

1. формувати *фахову компетентність* у сфері забезпечення психологічного компоненту безпечного освітнього середовища в інклюзивному навчальному закладі;

2. формувати *навички успішної особистості*: емоційний інтелект у процесі розвитку емпатії; когнітивну гнучкість у процесі вирішення нестандартних освітніх проблемних завдань, критичне мислення через висування власної фахової концепції цінностей, орієнтирів, на яких ґрунтуються власна практична діяльність; складання суджень і ухвалення рішень у процесі роботи з інформацією, критичного аналізу літературних джерел;

3. формувати уявлення про потенційні можливості дітей з особливими потребами, їхні сильні сторони; ознайомлення з історіями успіху цих дітей;

4. створити умови для проведення тренінгів з розвитку емоційного інтелекту (соціальної компетентності, емпатії, управління взаємовідносинами), ненасильницького спілкування, розуміння багатоманітності, формування ставлення до інклюзивної освіти.

До дисциплін, які вивчаються в Центрі інклюзивної освіти на першому курсі, належать: «Тренінг комунікативності», «Тренінг з розвитку емоційної культури», «Спеціальна педагогіка».

ЗМІСТ

Бевзюк М.С.	Особливості підготовки вчителя початкової школи до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі	5
Бондар В.І., Золотоверх В.В.	Науково-експериментальна та лікарсько-педагогічна діяльність Володимирського А.В. у період становлення спеціальної освіти в Україні (1900-1936)	15
Вержиховська О.М.	Теоретичні основи підготовки дітей з розумовою відсталістю до навчання у школі	25
Галецька Ю.В.	До питання використання піктограм у корекційній роботі з розумово відсталими дошкільниками	38
Дмітрієва О.І.	Умови забезпечення ефективності процесу формування правосвідомості старшокласників з порушеннями слуху	47
Докучаїна Т. О.	Індивідуальний підхід до проведення дидактичних ігор з дітьми з особливими освітніми потребами	56
Ільченко А.	Зміст і напрями освіти дітей з особливими потребами гуманістичної педагогіки М. Монтессорі	64
Котормус О.	Інтеграційна освіта у перцепції батьків	75
Кулеша Е.М., Бутабаєва Л.А.	Плюси і мінуси інклюзивної освіти, на думку казахстанських батьків першокласників	85
Левицький В.Е.	До питання про методику роботи з творами різних жанрів учнів молодших класів з порушеннями розумового розвитку	95
Максименко Н.В.	Окремі аспекти вивчення педагогічної практики з формування основ безпеки життедіяльності в учнів молодших класів з порушеннями розумового розвитку	105
Мартинчук О.В.	Нова освітня стратегія підготовки майбутніх фахівців зі спеціальної освіти в Київському університеті імені Бориса Грінченка	116
Миронова С.П.	Робота фахівців з сім'ями, які виховують дітей з особливими освітніми потребами	125
Паламар О.М.	Психологічні особливості навчально-пізнавальної діяльності дітей з порушеннями зору молодшого шкільного віку: шляхи корекції та компенсації	134
Прядко Л.О.	Особливості індивідуалізації навчання в інклюзивному навчальному закладі	144

Роменська Т.Г.	Соціально-побутові навички дошкільників із типовим розвитком та дитячим церебральним паралічем: теоретичні витоки та сучасні напрями дослідження	153
Саранча І.Г., Синчук Н.В., Моргунова З.П. Сасіна І.О., Гребенюк Т.М.	Корекція емоційної сфери у дітей з порушенням функцій опорно-рухового апарату засобами арт-терапії	168
Синьов В.М., Шульженко Д.І.	Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей з порушеннями зору в умовах інклюзивного навчання	177
Сімко А.В.	Психологія інклюзивної освіти учнів зі спектром інтелектуальних та аутистичних порушень	190
Скрипник Т.В.	Особливості розвитку психомоторної активності дітей	205
Товстоган В. С.	Стратегії класного менеджменту для інклюзивного середовища	215
Утьосова О. І.	Дослідження стану сформованості професійно-трудової компетентності в старшокласників з порушенням інтелектуального розвитку	223
Чеботарьова О.В.	Методика визначення рівня сформованості математичних знань у дітей з помірною та тяжкою розумовою відсталістю	234
Чопік О. В.	Реалізація педагогічної технології трудового навчання школярів із порушеннями опорно-рухового апарату та інтелекту	244
Шевченко В.М.	Психолого-педагогічний супровід дітей з ДЦП в інклюзивному закладі	254
Шевченко С.М.	Мультимедійні технічні засоби навчання дітей з порушеннями слуху в сучасній школі	263
Шевченко Ю.В.	Особливості навчального процесу дітей з порушеннями слуху на етапі становлення Української незалежної держави	272
	Соціалізація дітей з особливими потребами в умовах інклюзивної освіти в Україні	280

CONTENTS

Bevzyuk M. S.	Peculiarities of training primary school teachers to work with children with special educational needs in inclusive environment	5
Bondar V.V., Zolotoverkh V.V.	The scientific and experimental research of Vladimirskiy A.V. in the field of his doctoral and pedagogical activities in the period of making the special education in Ukraine (1900-1936)	15
Verdgihovskay O.	Theoretical foundations of the preparation of mentally retarded children to education at school	25
Galetska Y.	By the use of icons in corrective work with mentally retarded preschoolers	38
Dmitrieva O.I.	The conditions of effective legal consciousness formation process of senior pupils with hearing impairments	47
Dokuchyna T.	Individual approach to conducting of didactic games in teaching pupils with special educational needs	56
Ilchenko A.	The content and direction of education of children with special needs humanist pedagogy M. Montessori	64
Kotormus O.	Integrative education in the opinions of parents	75
Kulesza E.M., Butabayeva L.A.	Butabayeva L.A. Pros and cons of inclusive education in the opinion of the Kazakh parents of first grade pupils	85
Levitsky V.E.	To the question about methods of working with different genres in lower grades with intellectual disabilities	95
Maksimenko N.V.	Some aspects of the study of pedagogical practices for the formation of basics of life safety in younger schoolchildren with impaired intellectual development	105
Martynchuk O. V.	The new education strategy for training future professionals of special education at Borys Grinchenko Kyiv University	116
Myronova S.	Working professionals with families, who are raising children with special educational needs	125
Palamar O.	Psychological features of the learning and cognitive activity in visually impaired children of primary school age: ways of correction and compensation	134
Pryadko L.	The features of individualization of learning in an inclusive educational institution	144

Romenska T. G.	Social and living skills of preschool children with typical development and with cerebral palsy: theoretical backgrounds and modern research tendencies	153
Sarancha I.G., Sinchuk N.V., Morgunova Z.P.	Correction of emotional sphere of children with disorders of musculoskeletal system by art-therapy means	168
Sasina I., Grebeniuk T.	Peculiar features of the psychological and educational support of visually impaired children in inclusive educational settings	177
Sinyov V.M., Shul'zhenko D.I.	The psychology for inclusive education of pupils with intellectual a spectrum of autotechnic violations	190
Simko A.V. Skripnik T.V.	Features of psychomotor activity of children Classroom management strategies to create an inclusive learning environment	205 215
Tovstogan V. S.	The study of the level of development of labour competence at high school students with intellectual disabilities	223
Utiosova O. I.	Method of determining the level of forming mathematical knowledge in children with moderate and severe mental retardation	234
Chebotarova O.V.	Implementation of pedagogical technology of labor training of schoolchildren with musculoskeletal and intellectual disabilities	244
Chopic O. V.	Psychological and pedagogical support children with cerebral palsy in inclusive institution	254
Shevchenko V.	Multimedia technology training children with hearing impairment in the modern school	263
Shevchenko S.	Feature of educational process of children with violations of rumor on the stage of becoming of the Ukrainian independent state	272
Shevchenko J.	Socialization of children with special needs in conditions of inclusive education in Ukraine	280

**COLLECTION
OF SCIENTIFIC PAPERS**

**KAMYANETS-PODILSKY NATIONAL
IVAN OHYENKO UNIVERSITY
and
NATIONAL PEDAGOGICAL
DRAGOMANOV UNIVERSITY**

**ACTUAL QUESTIONS OF THE
CORRECTIONAL EDUCATION
(pedagogical sciences)**

**Issue 9
Volume 2**

**Editor-in-charge
Science editor**

**V.M. Synyov
O.V. Havrylov**

Articles are given in the original language
Printed in author's redaction of the authors' makeup pages
Editorial staff does not always share opinions of the articles' authors

Full responsibility for the choice, accuracy of the given evidences, quotes, economic-statistics data, specific names and other information rests with the authors of the published articles.

Passed for printing 20.04.2017 p. Format 8 60x84/16
Offset paper. Typeface Times New Roman. Offset printing
Con. pr. side 21,0. Acc. edit. side 22,8 Circulation 300. Ord. 182

Finalized for publication and printed
in the publishing house PE "Medobory-2006"
32343, Khmelnytsky region, Kamyanets-Podilsky district,
v. Dovzhok, Radyanska street, 6a. Tel./fax: (03849) 2-20-79
Certificate of the member of publishing trade DK №3025 of the 09.11.2007.

Наукове видання

**ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ**

**КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА**

**та
НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМ. М.П. ДРАГОМАНОВА**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
КОРЕКЦІЙНОЇ ОСВІТИ**
(педагогічні науки)

**Випуск 9
Том 2**

**Головний редактор
Науковий редактор**

**В.М. Синьов
О.В. Гаврилов**

Матеріали подані мовою оригіналу
Друкується в авторській редакції з оригінал-макетів авторів
Редколегія не завжди поділяє погляди авторів статей

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за
підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних,
власних імен та інших відомостей.

Підписано до друку 20.04.2017 р. Формат 8 60x84/16
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний
Ум. друк. арк. 18,0. Обл. вид. арк. 19,5 Тираж 300. Зам. 182

Підготовлено до друку та надруковано
у видавництві ПП «Медобори-2006»
32343, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н,
с. Довжок, пров. Радянський, ба. Тел./факс: (03849) 2-20-79
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №3025 від 09.11.2007 р.